

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšeratom podogovoru

PONEDELJSKI

SKOČEVENEC

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996 — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček, račun, Ljubljana 15.179
Telefon št. 2549

Višek smuškega sporta v Planici

Zaman smo čakali 100 m

Sramel postavil s skokom 72 m nov jugoslovanski rekord

Poljak Maruszarz z 91 m konkurenčni prvak - Norvežani so nastopili samo v trening skokih

Planica, 17. marca zjutraj.

Zgodovina smučarskih skokov je sicer kratka, a zato tembolj zanimiva. Še pred par leti ni nihče najmanj mislil na 70-, 80-, 90- ali celo na 100-metrske skoke, ki so danes že gotovo dejstvo. Neglede na to, da živimo dandanes v dobi rekordov, je treba te uspehe v zimskem sportu še prav posebej ocenjevati ter jih ločiti od ostalih uspehov v sodobnem sportu. Kajti ravno smučski skoki spadajo v ono sportno panogo, kjer ne gre samo za sposobnost tekmovalca, ampak je njegov uspeh v prvi vrsti odvisen od skalalnice. Zato vedno beremo o rekordih na tej ali oni skalalnici in ima tako rekoč vsaka skalalnica svoj poseben rekord. Ka prina je pač skalalnica, takšen pa je uspeh. To se dolžina skoka zavis od velikosti skalalnice. Iz vsega tega se torej vidi, da za dolžino skoka ni merodajna samo sposobnost skakalca, ampak predvsem velikost skalalnice in pa seveda njena pravilna zgraditev.

Samo pravilno zgrajena in dovolj velika skalalnica pa tudi ne zadostuje za doseg svetovnih rekordov, ki jih dosegajo ti velemojstri na naši skalalnici. Vsak tak skakalec, ki hoče preskočiti znamko 80, 90 ali več metrov, mora biti v resnici junak, ki po vsej pravici zasluži ime velemojstra. Koliko poguma mu je bilo treba, da je prišel na ono višino, ki jo je danes pokazal na planinski skalalnici, da ne govorimo o treningih, potem katerih se je povzpel do svetovne »klase«, kateri ni najti primere. So to junaki zraka v pravem pomenu besede, saj plovejo od 80 do blizu 100 m prosto po zraku in morajo točnejše ogleda, bo šele uvidel sposobnosti, ki jih mora imeti vsak tak skakalec, če ga tudi ni videl skakati. Koliko poštrevnosti je treba, da se to doseže in koliko samozatajevanja se zahteva od teh fantov tudi potem, ko so že enkrat na taki višini, ve le oni, ki je

že tekmoval na težjih mednarodnih tekmah. Res, da je zimski sport lep, vendar za te fante, katere hodimo gledat in od katerih zahtevamo, da skačejo izredno dolge skoke, pa to ni več sport, oziroma zabava, kajti on mora za prestiž svojih barv odnoso svoje države napeti vse sile, da doseže v taki hudi mednarodni konkurenci kak uspeh. In komur je kaj za čast svoje domovine, ta napravi vse. Njihova naloga je sicer častna, a vendar težka, zelo težka, ker spadajo smučski skoki v najtežjo panogo ne samo zimskega, temveč vseh sportov.

Zanimanje za letošnje skoke je bilo vsepovsod velikansko. Ze vse dni treningov se je nabralo veliko število gledalcev, ki so z zanimanjem zasledovali vaje teh borcev zraka. Od dne do dne se je stopnjevalo število in slutnja, da bo na današnji dan ogromen naval, se je uresničila. Povsod, kamor si prišel, na cesti ali v lokalni, so govorili samo o rekordnih skokih v Planici. Se oni so govorili o teh dogodkih, ki se drugače prav malo ali pa nič ne zanimajo za sport. Prav vse je spravila naša Planica s svojo skalalnico iz ravnesvja.

Mednarodni smučski skoki v Planici so svetovni dogodek. Ves svet pričakuje rezultatov iz Planice in ves sportni svet je te dni pozoren na ta naš lep kotiček Gorenjske. Ze sam pogled na skalalnico je veličasten, kaj šele, če vidimo plavati visoko v zraku skakalca, ki kar noče priti na tla. Pri prvih skokih človeku res zastane sapa, potem, ko se nekoliko privadi, pa gleda in občuduje ter se vprašuje, če to vendarle ni samo sen. Ko se to le kar naprej ponavlja, ko skačejo drug za drugim s čimdalje večjo sigurnostjo, ko plovejo vedno višje in dlje, potem se človek nekako prebudi iz sladkega sna in vidi, da je to vse le res. In ko vse premišli, se ne more načuditi človeškimi sposobnostim in se mora samo sprijazniti z mislijo, da živimo v dobi sporta, v dvajsetem stoletju, ki bo prineslo še marsikaj novega tudi na sportnem polju.

ampak samo doživeti. Najbolje sta se odlikovala Andersen in Sörensen, prvi še prav posebno. Kakor mogočna ptica plava mirno po zraku in človek dobi vtis, kakor da v smučkem skoku ni nobenih težkoč, tako lahko, sigurno in z izredno fineso plava ta skakalec po zraku.

12 tekmovalcev

Glede na navedeno prepoved norveške zveze je startalo v skokih za konkurenco samo 12 skakalcev, in sicer Poljaki, Švicarji, Čehi, Avstrijci in Jugoslovani. Manjkalo je seveda ostre konkurence, ker ni bilo zraven Norvežanov, vsled česar tudi niso bile dosežene dolžine, ki smo jih vajeni iz zadnjih dni, ne glede na to, da so vsi skakalci zelo pazili na lepoto skokov.

Tekmovanje je otvoril Norvežan Urdahl s poskusnim skokom, ki ga je potegnil na 72 metrov in katerega je izvršil zato, da napravi »stračnice«, po katerih naj bi drseli tekmovalci v konkurenčni borbi v dolino. Potem so pa sledili Poljak Maruszarz, Švicarji, Čehi itd. Najdaljši skok je dosegel Poljak Maruszarz - dolžino 87,5 metrov. Bilo je pa precej skokov nad 80 metrov, ostali pa so se sukali med 60 in 80 metrov. Največji uspeh v konkurenčnih skokih imamo beležiti ravno mi Slovenci, saj je bil kar petkrat izenačen, oziroma zrušen dosedanj jugoslovanski rekord, ki ga je branil Bohinjčan Novšak.

Nov jugoslovanski rekord 72 m

je postavil Bogo Sramel. Novšak pa je celo skočil 74 metrov, toda njegov skok se je končal žalibog s padcem. Precejšnjo smolo je imel takoj pri prvem skoku Čeh Vrana, ki se je prepozno odinil in je precej nevarno padel. K sreči pa se mu ni nič zgodilo, vendar pri nadaljnjih skokih ni več sodeloval.

Končni izidi v konkurenci

V konkurenci je imel vsak skakalec izvršiti tri skoke in so bili doseženi tile uspehi:

1. Stanislav Maruszarz (Poljska) 84, 87,5, 80,5 m — 326,1 točk.
2. Barton (CSR) 85, 82, 78 m — 312,9 točk.
3. Reymond (Svica) 73, 86,5, 72 m — 304,6 t.
4. Bortier (Svica) 77, 86, 76 m — 298,9 točk.
5. Czech (Poljska) 74, 69, 64,5 m — 285,3 točk.
6. Steinmüller (CSR) 77,5, 68, 75 m — 283,9 t.
7. Sramel Bogo (Jug.) 68, 72, 76 m — 270,9 t.
8. Höll (Avstrijca) 79, 83, 81 m — 265,2 točk.
9. Šimunek (CSR) 64, 65, 61 m — 258,1 točk.
10. Kadavay (CSR) 71, 62, 61 m — 241,4 točk.
11. Novšak Albin (Jug.) 67, 74 (padec), 62 m — 217,6 točk.

Trening - skoki Norvežanov

Po končanih konkurenčnih skokih je pet Norvežanov izvedlo nekaj trening-skokov, pri katerih so sodelovali še najboljši Švicarji, Čehi in Jugoslovani. Le-te smo videli že preje skakati, zato je vse z veliko napetostjo pričakova o prvih skokov Norvežanov. Prvi se je pogljal Farup, nato Urdahl, za njim Gutormsen in nazadnje Sörensen in Andersen, ki sta kronala celo prireditev s svojimi edinstvenimi skoki.

Za občinstvo, ki je prišlo gledat današnje skoke,

ke, je bilo pač vseeno, ali skačejo Norvežani v konkurenci ali izven konkurence, ali pa če se jim predstavijo samo v trening-skokih. Ljudje so hoteli samo videti skoke Norvežanov in nič drugega. Prav nobene razlike ni bilo opaziti pri trening-skokih Norvežanov od skokov za konkurenco.

»Ze pride...« je vselej zašustelo med množico, medtem pa je že splaval po zraku v globokem predklonu norveški prvak, ki je elegantno krilil z rokami. Smuč je držal tako mirno in lepo vzporedno, da je človek dobil vtis, kakor da so mu smuč pri-rasle na noge. V naslednjem trenutku se je znašel Norvežan že na tleh pri 84, 88, 93, 94 in 95 metrskih skokih. Ko je dosegel tla, je v elegantnem smuku zmanjševal svojo brzino in se lepo ustavil. Množica gledalcev je vsakemu skakalcu priridila burno ploskanje in vzkliki navdušenja niso mogli prenehati. Tudi ostali so izvzemi malih izjem zboljšali skoke, oziroma so jih podaljšali. Lista trening-skokov pa izgleda takole:

1. Andersen 87, 94, 95 metrov.
2. Sörensen 85, 88, 83 metrov.
3. Maruszarz 91 m.
4. Norvežan Farup 84, 88 m.
5. Gutormsen 79, 88 m.
6. Urdahl 78, 79 m.
7. Reymond 72 m.
8. Höll 87,5 m.
9. Sramel 65 m.
10. Barton 81 m (padec).
11. Bortier 76,5 m (padec).
12. Novšak 72 m (padec).

Tako so letošnje tekme minile v precejšnji nervoznosti, ker so bile velike sitnosti zaradi sodelovanja Norvežanov, na drugi strani pa tudi oni, ki so hoteli videti stometerske skoke, niso bili povsem zadovoljni. Kljub temu pa so bili vsi gledalci navdušeni nad elegantnimi in edinstvenimi skoki Norvežanov. Vsekakor pa so letošnje tekme precejšen napredek v tej sportni panogi, saj sta bila zabeležena nov jugoslovanski in nov svetovni rekord. Za nas bi bil izid morda še bolj-ši, če bi se udeležili skakanja vsi naši najboljši skakalci, katerih iz neumljivih razlogov nismo videli na današnjih skalalnih tekmah.

Po tekmah so bila razdeljena darila in »prejeli«: darilo ministra dr. Auerja Čehoslovak Barton, darilo ministra za vojsko in mornarico generala Zivkovića Poljak Maruszarz, darilo mesta Belgrada Švicar Reymond, darilo mesta Zagreba Švicar Bortier, darilo mesta Ljubljane Poljak Czech za najboljši skok pa je dobil Poljak Maruszarz darilo »Putnikat«.

Govor ministra dr. Kojića

Kragujevac, 17. marca. Danes je bil v Kragujevacu na prostornem trgu pred novo cerkvijo velik ljudski shod, na katerem je član kraljevske vlade minister pravde dr. Dragutin Kojić pred veliko množico naroda opisal program kraljevske vlade.

Volitve, je dejal minister, ki se imajo vršiti na Djordjevdan letos, predstavljajo tako po dogodkih, ki so se pripetili, in po času, v katerem se vrše, in po pomenu, ki ga bodo imele za naše bodoče narodno in državno življenje, ene izmed najbolj značilnih volitev, kar jih je naša država v svoji novi politični zgodovini sploh imela.

Eno je, kar je izven volilne in politične borbe, kar ostaja stalno in neizpremenjeno, da ne more biti kompromisa ne pogajanj o tem: namreč o velikih načelih državne in narodne politike, kakor jih je v svojo krvo obeležil kralj-mučnik vitez in zedinitelj kralj Aleksander I.

Razen tega hočemo in želimo sporazum ter slogo z vsemi jugoslovanskimi brati o vseh vprašanjih notranjega državnega življenja. Samo z lojalnimi in iskrenimi razboritimi razgovori ter sporazumom med raznimi naziranj o raznih vprašanjih državnega in narodnega življenja bo mogoče pre-razčistiti teren od raznih stvari, ki so nas doslej ovirale, da bi se med seboj dobro videli in dobro spoznali. Hočemo, da iz novega političnega tekmo- vanja v blagor krone in naroda izidejo politično preizkušeni in v pogledu programa in v svojem osebnem pogledu za čas, v katerem živimo, neoporečni ljudje in stranke. Hočemo stranke brez strankarstva, brez osebnih strasti in borb.

Naša vojaška uprava mora imeti pred seboj samo en velik cilj, čim boljše vojaško pripravljeno- st države. To zahteva od nas tudi sedanj med- narodni položaj, kakor tudi izkušnje naše narodne preteklosti. Na tem potu se ne smemo ustaviti pred nobeno žrtvijo.

Volitve na dan Kristovega bojevnička, ki zma- guje zmaja zla, morajo pomeniti početek zmage dobrega nad zlim, povratek k povzdigi moralne vrednosti in postavitve vseh stvari ter oseb na pravo mesto, povzdigo avtoritete oblasti nad ne-

redom, obnovo avtoritete poglavarja družine ter družine same, ker ne more biti nobena država sreč- na, kakor samo tedaj, ako slabo v njej ne more delati slabega, in samo tedaj, ako država in držav- ljani temelje na urejeni srečni in močni družini, ker ni lubezen do domovine ničesar drugega, kakor razširjena lubezen do družine, ker ni lubezen do človeštva ničesar drugega kakor razširjena lju- bezen do domovine. Te volitve se vrše tudi v zna- ku izbiranja čimboljših in jasnih osebnosti ter sku- pin za novo narodno skupščino.

† Franc Terlinek

V soboto je v splošni bolnišnici mirno v Go- spodu zastopal inšpektor drž. železnice v pokoj u g. Franc Terlinek. Pokojni je bil vzoren, vesten uradnik, ki se je v svojo izredno sposobnostjo in pridnostjo povzpел od poduradnika do inšpektorja. Posebno je slovel kot strokovnjak v železniških tarifah in je bil pred prevratom večkrat klican na Dunaj h generalni direkciji južne železnice, da poda svoje mnenje in svoje nasvete. Po prevratu so mu na Dunaju ponujali lepo mesto v železni- škii službi, pa je raje ostal v domovini, kjer je bil kmalu nato upokojen. V zasebnem življenju je bil pokojni Francek, tako smo mu vsi rekli, velika dobričina, prijeten družabnik in vedno zvest prijatelj. Prav rad je sodeloval pri katoliških organi- zacijah in bil dolgo vrsto let tudi sotrudnik »Slo- venca«, v katerem je priobčil celo vrsto strokov- njajskih člankov. Na stara leta ga je precej zapu- stil vid in sluh in je živel čisto sam zase. Vedno pa je bil vesel, če se je sešel s kakim svojim pri- jateljem, s katerim je rad pokramljal o nekdanjih dobrih časih, katere je izpodrinila svetovna go- spodarska kriza. Dragi Francek, pošvaj v miru in Bog Ti naj bo bogat plačnik za vse dobro, kar si storil v življenju. Tvoji prijatelji Te bomo ohrani- li v trajnem in najlepšem spominu. Zaljubljenim svojim naše iskreno sožalje! Pogreb bo dana- oh 2 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice

Današnje tekme

Velikanski naval ljudstva Fis in solnce nagajata

Planica, 17. marca popoldne.

Za današnje skalalne tekme je vladalo po vsej naši državi in tudi izven naše domovine vel- likansko zanimanje. To najbolj dokazuje ogromna udeležba, saj je 6 posebnih vlakov poleg rednih pripeljalo na tisoče gledalcev, ki pa so se pomno- žili še z okoljskimi gledalci, tako da se lahko mirno trdi, da je bilo pri tekmah navzočih

Vsaj 10.000 oseb

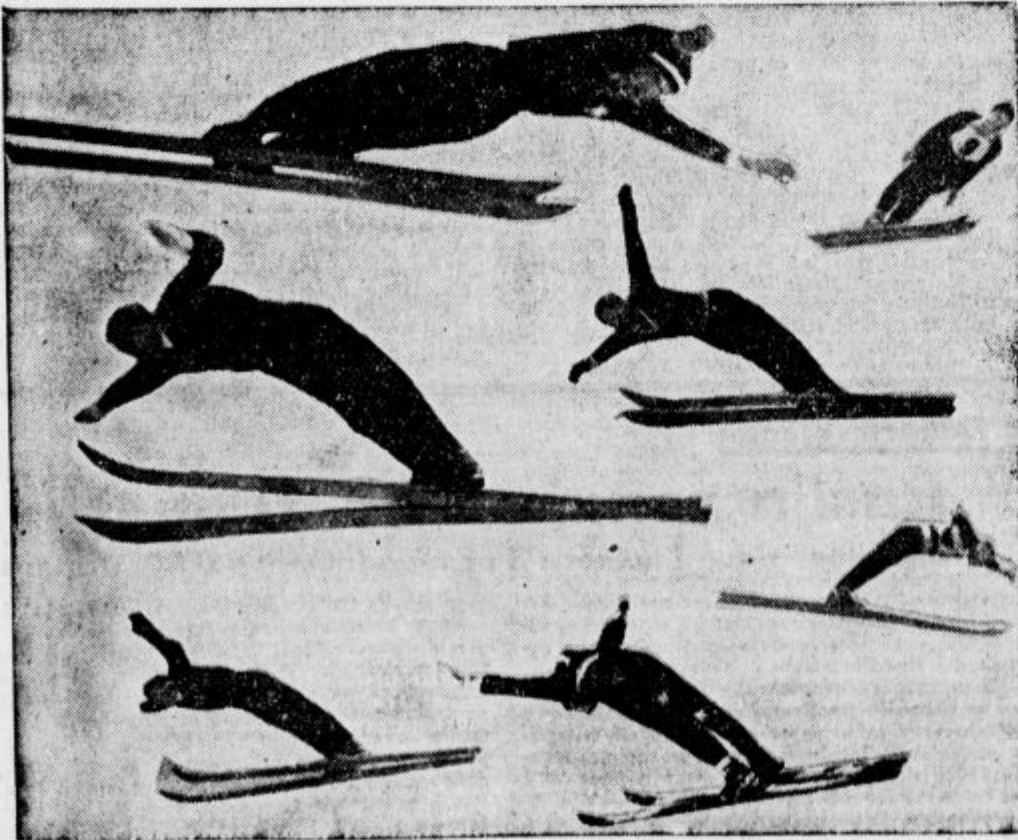
Takoj po prihodu prvega jutranjega vlaka, ki je prispel s polurno zamudo v Planico, so se za- čele viti dolge kolone proti smučarskemu domu »Ilirijac« in proti skalalnici, kjer so nekateri za- vzeli prva mesta, da bi bolje videli, drugi pa so se razkropili po Slatni in po drugih okoljskih smučskih terenih, da so se mogli še enkrat na- smučati, predno položijo svoje smuč k počitku. Tako živahno pri ilirijanskem domu od lanskih tekem še ni bilo. In letošnja udeležba je še pre- kašala lansko. Med udeleženci smo opazili odlične zastopnike civilnih in vojaških oblasti. Nj. Vel. kralja je zastopal general Janković. Navzoč je bil minister za telesno vzgojo naroda dr. Auer, voj- nega ministra generala Zivkovića je zastopal pod- polkovnik Orlovič, zadržanega bana je zastopal dr. Marn, ljubljansko divizijsko oblast je zastopal podpolkovnik Popovič, za zagrebško občino pa je bil navzoč dr. Golob. Poleg domačinov je bilo precej inozemcev, zlasti Avstrijcev se je nabralo izredno veliko.

Prvo razočaranje:

Norvežani ne skačejo

Gledalci so postali naenkrat zelo nezadovoljni, ko so zvedeli, da Norvežani ne bodo smeli ska- kati. Snoti je namreč prispela od norveške smu- čarske zveze iz Osla prepoved, da Norvežani ne smejo skakati niti v konkurenci, niti izven kon- kurence. Ta novica se je bliskovito raznesla po vseh Ratefah in se prav do zadnjega ni vedelo, ali bodo danes Norvežani sploh nastopili. Ker pa je velikanska večina gledalcev prišla samo zara- di Norvežanov v Planico, o katerih so zadnje dni toliko slišali in brali, zato je bila njihova nevolja tembolj upravičena. Neprijetno razpoloženje pri- spelih gledalcev pa so opazili tudi Norvežani, ki so se kljub prepovedi svoje zveze odločili, da bodo po končanih tekmah izvedli par trening- skokov.

Ko so gledalci zvedeli za odločitev Norveža- nov, je zavladalo med njimi nepopisno veselje. Kajti kdor je lani videl skakati te svetovne moj- stre, ta bo šele mogel razumeti današnje razpolo- ženje občinstva. Norvežani pač skačejo kot nihče drugi na svetu. Njihov stil je tako krasen in ga ni videti pri nobenih drugih skakalcih, da ne govo- rimo o njihovi sigurnosti v zraku. Norveški ska- kalcii so za cel razred boljši od drugih in precej časa bo še minilo, predno bo mogel kdo drugi ogrožati njihovo prvenstvo v tej težki sportni pa- nogi. Njihovih današnjih skokov se ne da popisati,

Od Soče čez Zilo

Slovenska cerkev vrh Dobrača

Na vrhu Dobrača (2167 m) sta dve cerkvi, starejša slovenska iz leta 1690, nekoliko novejša nemška. Slovenska cerkev stoji trdo ob prepadu južne odkrušene stene. Dvakrat na leto je služba božja v njej: na sv. Jakoba (25. julija) in na Veliki Smaren (15. avgusta). Tedaj pride zelo mnogo ljudi na Dobrač, ki slovi kot ena najlepših razglednih točk vzhodnih Alp.

Stoletnica slovenskega učenjaka

Dne 24. marca t. l. bo pri kmečki hiši ob cesti, ki pelje iz Celovca v Zrelec, izredna slavnost. Zbrali se bodo tam slavni učenjaki dunajske univerze, matematiki in naravoslovci, mnogo celovške gospode in bodo slavili stoletnico rojstva svetovnega učenjaka univerzitetnega prof. Josipa Stefana, koroškega Slovenca.

V kmečki hiši pri Zrelec ga je rodila slovenska mati 24. marca 1835. Ob stoletnici njegovega rojstva pa bodo vzdicali na njegovi rojstni hiši lepo spominsko ploščo iz hvalečnosti za njegove velike zasluge na polju matematike in naravoslovja.

Tole vemo iz njegovega življenja: Nadarjenega fanta so spravili na celovško gimnazijo. Prebiral je navdušeno vse, kar je tedaj spisal naš slavnostni Slovencek. V sedmi in osmi gimnaziji je bil prvi pevec tedanjega slovenskega pevskega zbora v Celovcu, kakor nekaj let pozneje slavni Tomej Košat, ki je bil rojen v malem kmečkem domu v Diščah pri St. Ilju ob Dravi. Po dovršenih srednješolskih študijah je šel mladi Stefan na dunajsko univerzo, kjer se je posvetil računski in naravoslovni znanosti. Tudi pevsko žilico je ohranil naprej, postal je

pevovodja slovenskega pevskega društva na Dunaju, v počitnicah pa je ustanovil poseben pevski zbor v St. Petru pri Celovcu. Na znanstvenem polju je postavil celega moža, vsled svojih epohalnih uspehov na polju matematike in naravoslovja je postal svetovnoznan. Posebno se je poglobil v svet najmlajših teles — molekulov — v zraku, plinu in kovinah. Tako je izračunal, da je v enem kubičnem centimetru tako veliko število teh malih teles, da bi, če bi imela veličino enega graha, napolnila vso Avstrijo 40 metrov visoko. On je nadalje določil tudi pravo bistvo elektrike. Industrija električne luči sloni na njegovih znanstvenih formulah. Ko bi bile znane Nobelove nagrade, ki jih podeljuje sedaj za največja odkritja in izume znanstvenikom, že tedaj, bi on dobil gotovo prvo. Postal je profesor na dunajski univerzi, bil načelnik naravoslovskega oddelka ter večkrat tudi rektor magnificus, vodja vse univerze. Tam so mu postavili tudi poseben spomenik. Še druge slavne univerze sveta so ga izvolile za častnega člana. Umrl je 7. januarja leta 1893.

Kako narašča Trst

Te dni italijanski listi obširno poročajo, kako so v teku enega leta narasla italijanska mesta. Rim na pr. je od 31. decembra 1933 do 31. decembra 1934 narasel od 1.092.805 na 1.136.607 prebivalcev, Milan za 17.288, Napoli za 12.889, Benetke za 3699 in Trst za 3708 prebivalcev.

Trst je ob koncu leta 1933 štel 247.739 prebivalcev, ob koncu leta 1934 pa 251.447.

Pred seboj pa imamo uradno statistiko iz leta 1931! Ob koncu leta 1931 so našli v Trstu 249.938 prebivalcev, torej skoraj 250.000. In ob koncu leta 1933 — torej celi dve leti pozneje! — je imel Trst le 247.739 prebivalcev. Od konca leta 1931 do konca leta 1934 — torej v celih treh letih! — je Trst narasel le za 1509 prebivalcev.

To se nam zdi premalo. Če vpoštevamo, da je laški list prav te dni s številkami dokazujemo, da je umrljivost v Trstu padla na 12 pro mile, moramo iz tega sklepati, da se ljudje v Trst več ne priseljujejo ali pa, da je izseljevanje toliko večje. Vsekakor pa je to znamenje, da v Trstu ni pravih gospodarskih pogojev za življenje.

★

Za kanonika stolnega kapitlja v Gorici je bil instaliran dosedanj stolni vikar g. dr. Mirko Brummat, ki je znan po svojih nabožnih spisih.

Zasilne vojaške barake so začeli graditi pri Trziču ob Soči. Barake dovažajo iz Italije, toda tudi po Goriškem so začeli kupovati hrastov les.

Zganje so kuhali trije Rihemberžani: 60 letni

Tako naokrog

Vsi koledarji in vse pratike napovedujejo, da pride prihodnji teden v našo deželo Pomlad — lepa, mlada, divna in čarobna, kakor je morala biti lepa tista vila-rojenica ali sončena ali kar je že bila, ki je njega dni zasledovala in lovila po celem Balkanu junaškega fanta kraljeviča Marka, ker je bila pač ženska, kakor so vse ženske: ali princa ali pa nič! Če pa princa ni, je pa tudi najbolj črn dimnikar dober ali pa kogarkoli prinese časopisni oglas. Sicer pa še ni čisto dognano, ali je Pomlad v žensko obleko oblečen fant ali pa je res ženska: Nemci pravijo, da je to fant, in mu pravijo »der« Fröhling, »die« Fröhling, če so nas v šoli prav učili, kar se tudi ne ve. Sicer nas pa Nemci dandanes nič ne brigajo in zato je Pomlad za nas ženska.

Jaz Pobladi do lanskega leta nisem še nikdar videl; videl sem pač njeno delo, nje same pa še ne. Golo naključje pa je naneslo, da sem sedel lani ravno tisto popoldne v Mariboru — o, ti lepi, večno veseli Maribor! —, ko se je v dunajskim brzovlakom peljala Pomlad v Ljubljano. Izstopila je in prišla v restavracijo, kjer se je vsleda precej daleč od mene, jesenskega starca, ampak gledal sem jo le, čeprav samo od daleč. Vse na njej je bilo do, vršeno lepo, res lepo, nič umetnega, nič narejenega, nič prisiljenega. Ko je popila svojo kavo, se je srečno in zadovoljno nasmejela proti Mariboru, nato pa je stopila v vlak nazaj.

Na poti do Ljubljane pa se je Pomlad čudovito izpremenila. S tistim vlakom sem se peljal namreč tudi jaz v Ljubljano pregledovat dolgočasne gostilniške stropce. Pomlad se v svojem oddelku še ni dobro vseda, pa je že segla po precej obsežni torbici, iz katere je začela zlagati na klop poleg sebe najrazličnejše stvari: celo vrsto lončkov, steklenic in stekleničic in podobnih stvari — jaz sem kar gledal in radovedno čakal, kaj bo:

»Oprostite, gospod,« je rekla vljudno, »vam se to čudno zdi, kar počnem, pa res ne gre drugače: jaz sem Pomlad, potujem pa v Ljubljano, tam se

Franc Furlan, njegov 28 letni sin Feliks in Polde Bandelj. Ker so jih zalotili, so prišli pred sodišče. Kazen je ta-le: tri mesece zapora, 1092 lir globe in sodni stroški.

Divji lovec na Vipavskem. Ker je brez dovoljenja nosil orožje in neupravičeno streljal žival, je bil obsojen na mesec dni zapora in na 700 lir globe 23 letni Viktor Kožuh iz Oseka na Vipavskem.

Gorica abesinski ekspedicijski. Goriški mestni svet je po Pasoliju poslal podtajniku vojnega ministrstva v Rimu Baistrocchiju brzojavko, v kateri omenja slavne tradicije italijanske armade ter pozdravlja odhod italijanskih vojakov v vzhodno Afriko, kamor bodo zanesli civilizacijo. — Baistrocchi se je drugi dan kratko zahvalil.

— Pri poapnenju arterij, možgan in srca se z dnevno uporabo male množine naravne »Franz-Josef« grenčice doseže odvajanje brez večjega napora. Znameniti učitelji klinik za notranje zdravljenje so dosegli s »Franz-Josef« vodo najboljšo uspehe za čiščenje črev celo pri polstransko ohromelih bolnikih.

Po poročilu pariškega lista »Temps« živi v Franciji 4 milijone tujcev, ki so prijavljeni oblastem. Od teh je 800.000 delavcev. V Parizu samem živi 400.000 tujcev.

pa nočem osramotiti, ampak hočem biti vredna družica svojih ljubljanskih tovarišic.

»O, prosim, prosim,« sem odvrnil in se priklonil, kolikor mi je dovolil moj že precej trdi hrbet, »mene nič ne moti — sem iz Ljubljane.«

Potem se je pa začelo. Pomlad je vzela v roke lonček, segla vanj in se začela s prstom tretji po obrazu.

»To je fina krema za mazanje kože, izvrstne kakovosti. Moje ljubljanske tovarišice jo plačujejo po 300 Din za tako-le majhen lonček. Jaz pa nameram kar sama nekaj olja, smetane in jajčnih rumenjakov, pa imam take maže za 10 Din kar za svinjski lonček.«

»Dovolite mi vprašanje,« pravim, »kako pa učinkuje taka maža?«

»Imenitno! Kdor se maže s tako mažo po obrazu, izgleda vso kožo in dobi »tén«. Tako pravijo Francozi, pišejo pa »taint«. Nekatere moje ljubljanske tovarišice pa pravijo, da po tej maži ne dobe »tén-a«, ampak »taint«.

Tudi Pobladi se je kmalu poznalo, da dobiva »taint«; lice se ji je svetilo kakor z lojem nanašani čevlji.

Potem so pa prišle na vrsto barve — jaz sem se kar čudil, kako veliko zalogo barv, lakov in firnežev je imela Pomlad spravljeno v razmeroma mali torbici. Po srečno končanem barvanju pa si je Pomlad še ustnice popravila z nekakim svinčnikom, nataknila na glavo platinaste lase in se opasala z vitko linijo in ljubljanska »dama« je bila gotova.

Sedaj pojdem, mislim, lahko v vsako ljubljansko kavarno,« je rekla in začela pospravljati svoje posode. Bili smo skoraj že v Ljubljani...

Kako se je Pobladi godilo v Ljubljani, ne vem; vidi se mi pa, da jo je spremljala povsod črna zavist, ker je bila brez dvoma med najlepšimi najlepša, einfach erstklassig...

Največ pregledavce na dela pomlad, namreč prava pomlad, ljudem z obleko: spomladi hoče biti vse novo, lepo in prelepo. Pri živalih je to razumljivo, ker se tako nekako okoli sv. Gregorja ženijo; pri ljudeh je pa to menda samo še ostanek neke stare mode, ker dandanes gospodari sveta že dobro vedo,

Slab duh iz ust

je vsakemu zopr, očrneli zobje pokvari najljepši obraz. Obe ti dve lepotni napaki se odpravita že z enkratnim čiščenjem s prijetno osvežujočo in okusno Chlorodont zobno pasto. Chlorodont za zobem bleščeč lesk slonove kosti, ne da bi pokvaril zobno sklenino. Tuba Din. 8.- Jugoslovanski proizvod.

Koroški Slovenci so siti obljub

Ne pretiravamo, ako trdimo, da bi s knjigami in drugimi spisi, ki bodisi z naše, bodisi z nemške strani obravnavajo nacionalno in kulturno vprašanje koroških Slovencev, napolnili malo knjižnico. Vse to razpravljanje se v glavnem koncentrija okoli najbitnejšega vprašanja naše manjšine, okoli enakopravnosti in veljave slov. jezika v šolstvu, v uradih in v javnosti sploh. Najljubejši je bil in je še danes boj za priznanje slovenščine v šolah, v tistih zloglasnih »utrakvističnih« šolah, ki nam leto za letom krajejo na stotine nepokvarjenih src slov. otrok.

Zadnja leta se je že zdelo, da je šolsko vprašanje na slov. Koroškem zašlo na slepi tir in da ga misli Avstrija za vselej odstaviti z dnevnega reda. Zato so vzbudile nedavne izjave kanclerja dr. Schuschnigga toliko večjo pozornost. V začetku februarja letos je dr. Schuschnigg na javnem zborovanju v Celovcu slovesno izjavil, da bo Koroška vsemu svetu dokazala, kako si nemška Avstrija zamisla vzorno, za ves svet vzgledno manjšinski politiko. »Ker je narod,« je dejal, »nekaj samo po sebi umetnega, podajamo roko pripadnikom drugega jezika — Slovence!« Naslovil pa je na svoje rojake tudi tele besede: »Nihče naj na Koroškem ne podarja svoje narodnosti, zakaj v nevarnosti je, da se preišče, koliko pokolenj že govori njegov rod nemški!« Se ve! Deputaciji koroških Slovencev je kancler ne le zopet obljubil vso zaščito naše manjšine, ampak je šel celo tako daleč, da je obsojil narodne odpadnike, češ da ti še nikoli nobenemu narodno niso koristili, obenem pa je vzpodbujal deputacijo, naj manšina le marljivo goji svojo narodno kulturo.

Naravno je, da takih — priznati moramo — prijaznih besed tudi celovsko časopisje ni moglo molče preiti. In res je glasilo sedanjega kurza v Avstriji, Kärntner Tagblatt, priobčil zanimiv članek, v katerem prizna, da se ni doslej prav nič naredilo, da se izpolnijo že tolikokrat dane obljube koroškim Slovencev, in trdi, da je zadovoljiva rešitev manjšinskega vprašanja prav tako velikega zunanje- kot notranjopolitičnega pomena. To priznanje je za nas prav tako dragoceno kot kanclerjeve besede, — najši skuša omenjeni list prevalliti vso krivdo, da v deželi še danes ni pomirjenja, na nemške liberalce, — zakaj v dokaz nam je, da je slovensko vprašanje stopilo zopet v ospredje in da se merodajni krogi dobro zavedajo, da je »nekaj gnila« v deželi Korotanski.

Nočemo odrekati iskrenosti niti besedam kanclerjevini, niti omenjenemu članku, a pribiti moramo takoj, da lepe besede, katerim ne slede enaka dejanja, ne bodo ustvarile v deželi pomirjenja, o katerem se toliko govori.

Da pa bo vsak morebiten, dobro mišljen poskus osrednje vlade, rešiti manjšinsko vprašanje na Koroškem na pravičen način, natelet na odpor lokalnih čimteljev v Celovcu, na odpor tistih proslulih ljudi okoli »Heimatbunda«, kdo jih ne pozna: Wutte, Perkonig, Meier-Kaibitsch, Scheichelbauer? — ki jih nobena notranja perturbacija v Avstriji ne spravi iz vodilnih mest, nam priča članek v glasilu te skupine »Freie Stimmen« z dne 24. febr. t. l. pod naslovom »Zur nationalen Frage in Kärnten«. Tudi ta članek smatra sporazum med Nemci in Slovenci za častno dolžnost Koroške, priporoča pa za rešitev narodnostnega in šolskega vprašanja sledeči recept:

»Podlaga narodnega sporazuma naj bo narodni katastrof: ta naj se osnuje na najslabše in najskrbnejši način, ne morda na osnovi operativ ljudskega stajanja (sic!), ampak na osnovi izrečne, vseh vplivov proste izjave posameznika, kateremu narodu hoče pripadati. Iz vrst na ta način dobljene manjšine naj se izberejo zastopniki, s katerimi naj se sporazumno ustvari zakon o kulturni avtonomiji manjšine.«

Ne glede na absurdno stališče, da odločaj o narodnosti vsakokratna volja poedinca, moramo odkloniti tak način reševanja manjšinskega problema iz razloga, ker ni podana niti najmanjša garancija, da bo odločitev res svobodna. Bridke izkušnje mnogih ljudskih štetij, katera so naš življenj na Koroškem zdedimirala, to nezaupanje docela opravičujejo. Saj so nam še v svežem spominu metode štetnih komisarijev — ki so tudi morali biti »objektivni« — pri lanskem ljudskem štetju v Avstriji. Dasi članek

NAJVEČJI VOHUN IZGINIL IZ ANGLIJE

Legendarni angleški polkovnik Lawrence, ki je med svetovno vojno organiziral upor Arabcev proti Turčiji in ki je igral pomembno vlogo v afganistanski revoluciji, je sedaj kar na lepem spet izginil iz Anglije. Pred nekaj leti je pod imenom Shaw stopil v angleško vojno letalstvo, sedaj pa je to službo pustil in izginil. Splošno vlada v Angliji mnenje, da bo ta najvarnejši svetovni vohun, kakor ga imenujejo, spet organiziral kakšno veliko akcijo, za katero se seveda skriva službena Anglija. Kjerkoli se v ozemljih, kjer ima Anglija kolikaj interesa, pojavi kakšno gibanje ali revolucija, se povsod imenuje Lawrencejevo ime. Nikomur pa se še ni posrečilo, da bi ga razkrinal, kajti možakar je na ravnotni umetnik v maskiranju. Pojavljaj se je v Orientu zdaj kot arabski šejk, zdaj kot kitajski kuli ali kot kurdski bandit...

KLUB »SLEPIH« POPOTNIKOV

V Marseillu je policija odkrila klub »slepih« popotnikov, in to baš v času, ko so bili zbrani na seji. (»Slepi« popotnik pravimo onemu popotniku, ki se pelje po železnici, ladji itd., ne da bi kupil vozni listek.) Klub je imel svojo zastavo z napisom: »Vsak pošten človek naj potuje brezplačno!« V klubu so se na sejah razpravljala vprašanja, kako se da najbolj uspešno ogoljufati železniško upravo za vozno ceno.

★

Kako pa se ubranite moljev v vaši boljši obleki?

»Cisto enostavno tako, da nimam boljše obleke.«

»Pravijo, da bo letos dela povsod dovolj. Tudi bral sem nekaj podobnega tam na voglu, v naši največji kavarni. To bo tudi za nas dobro.«

»Dobro? Zakaj dobro? Ali ti je pamet ušla v grmovje? Sedaj na spomlad, ko je tako lepo, kamor stopiš, pa naj gremo delat? Jaz že ne!«

»Jaz tudi ne — le ozri se tukaj nekoliko naokrog — koliko je vsega! Vsega je preveč, pa bo tudi za nas še nekaj ostalo, brez dela! Zelenjave, lepe spomladanske, bomo dobili, kolikor je bone hoteli. Samo to je škoda, da na trnovskih vrtovih še pečenka ne raste — to bi mi lepo živelo!«

»Fantje, ne govorite tako glasno,« zašepeta nekdo v zbor, »le ne preglasno! Če nas kdo posluša, bo slabo za nas! Tisti-le človek tam (pokaže name) se mi zdi zelo sumljiv, nič prida ga ni videti. Če pojde ta skric na magistrat povedat, da ne maramo iti na delo, ker je na spomlad bolj prijetno na »šancih« kvartali kakor pa vrteti kramp ali pa motiko, bodo to raznesli po celem mestu in potem z bogom, naša pomlad z vso njeno zeleno lepoto...«

»Prav imaš — le poglej za vrata, kako na usesa vleče vsako besedo,« zašepeta drugi, »jaz sem popolnoma tvojih misli!« — glasno pa nadaljuje: »Prva stvar na svetu je delo, zato pojdem jaz na spomlad delat, kakor sem delal doslej, celo jesen in celo zimo, pa sem »zaslužil« toliko, da sem lahko zivel brez dela. Jdi je dovolj, za pijačo se bo tudi dobilo, nove obleke pa ne potrebujem, če pojdem delat! Ljudje bi me samo grdo gledali in še zmerjal!«

To šepetanje pa je imelo pri meni za posledico, da si ne bom kupil letos nove obleke. Ne samo zato, ne, ker sem suh, ampak zaradi dolgih jezikov ne. Če bom pa videl, da delam v stari obleki pod Tivolijem slab vtis, bom pa nameram smetane, olja in jajčnih rumenjakov poln lonček, da bom dobil lep »tojt«, pa bo ves svet na spomlad norel za menoj kakor že sam norim za seboj.

Svoje stare obleke pa ne prodam. Če me bodo položili po smrti v hladni špirit, naj me položijo vanj z mojo obleko vred — za muzej bova že dobra oba, jaz in moja stara obleka.

